

«Νομιμοποίηση τῆς Ἐλεύθερης Συμβίωσης» (β')

Ἐνα εἶδος πολιτικοῦ γάμου;

Ἐνα εἶδος τρίτου γάμου;

Μείωση τῆς ἀπόστασης ἀπὸ τὸν **Γάμο;**

Ἐνα βῆμα πρὸς τὸν Γάμο;

Τρίτης κατηγορίας γάμος;

Γάμος χωρὶς στεφάνι;

Παλλακεία;

«Σύμφωνο ἐλεύθερης συμβίωσης»*

*Πρωτοπρεσβυτέρου Ἀντωνίου Καλλιγέρη,
Διευθυντοῦ Γραφείου Νεότητος,
Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν*

Μεγάλη συζήτηση, ὅπως ἦταν φυσικό, ἔχει προκαλέσει τὸ «σύμφωνο ἐλεύθερης συμβίωσης», τὸ ὁποῖο θὰ ρυθμίζει τὴν ἐξώγαμη συμβίωση. Πρόκειται γιὰ ἕνα νομοσχέδιο τὸ ὁποῖο στηρίζεται στὸ ἄρθρο 8 τῆς Σύμβασης γιὰ τὰ Ἀνθρώπινα Δικαιώματα.

Πρέπει νὰ σημειωθεῖ ἐδῶ ὅτι ἡ Εὐρωπαϊκὴ Ἐνωση δὲν ὑποχρεώνει τὰ κράτη-μέλη νὰ υἱοθετήσουν μὲ νόμο τὸ σύμφωνο αὐτό.

Τὸ ἐρώτημα ποῦ ἔχουμε εἶναι ἡ χρησιμότητα ἐνὸς συμφώνου ποῦ καθορίζει νομικὰ τὴν ἐλεύθερη συμβίωση. Γιατὶ ἕνα ζευγάρι ποῦ ἐπιλέγει νὰ ζήσει μὲ αὐτὸ τὸν τρόπο χρειάζεται ἕνα σύμφωνο, τὸ ὁποῖο σὰν πράξη οὐσιαστικὰ καταργεῖ τὴν ἐπιδιωκόμενη ἐλευθερία του;

Ἐὰν δοῦμε στὴν οὐσία του τὴν προσπάθεια αὐτή, τὸ σύμφωνο ἐλεύθερης συμβίωσης εἶναι μορφὴ γάμου χωρὶς νὰ τὸ λέμε.

Οὐσιαστικά, ὅμως, πρόκειται γιὰ ἐπιβράβευση τῆς ἀνωριμότητας ποῦ παρουσιάζουν πολλὰ νέα ζευγάρια, τὰ ὁποῖα θέλουν νὰ ζοῦν τὴ συντροφικότητα, ὅπως ὑποστηρίζουν, χωρὶς νὰ ἀναλαμβάνουν καὶ τὴν εὐθύνη ποῦ ἀπαιτεῖται.

Ἀπὸ τὴν ἀποψη αὐτὴ κανένα ἀπὸ τὰ δυὸ πρόσωπα δὲν ἀναλαμβάνει τὴν εὐθύνη τῆς συμβίωσης ἔναντι τοῦ ἄλλου.

Εἶναι δυνατὸ ὅμως νὰ ὑπάρξει ἐλευθερία χωρὶς εὐθύνη; Εἶναι ἀκόμα δυνατὸ νὰ ὑπάρξει ἔρωτας χωρὶς τὴν ἀφοσίωση ποῦ ἀπαιτεῖται; Εἶναι δυνατὸ ἐπίσης νὰ ὑπάρξει ἀγάπη χωρὶς τὴ θυσία καὶ τὴν αὐταπάρνηση καὶ τὴν ἔξοδο ἀπὸ τὸν ἑαυτὸ μας;

Αὐτὸ ποὺ δὲν γίνεται κατανοητὸ ἀπὸ πολλοὺς εἶναι ὅτι ἡ σχέσηὴ δυὸ προσώπων, ἑνὸς ἀνδρα καὶ μιᾶς γυναίκα, εἶναι δεσμὸς καὶ δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι πείραμα. Ἄπαιτεῖ εὐθύνη ἀπὸ τὴν πρώτη ἡμέρα τῆς συνάντησής του.

Ἡ λογικὴ «εἴμαστε μαζί καὶ θὰ δοῦμε» ἢ «τώρα εἴμαστε μαζί γιὰ νὰ δοῦμε ἐὰν ταιριάζουμε καὶ βλέπουμε», ἢ ὅποια σήμερα εἶναι κυρίαρχη καὶ ἀποτελεῖ τὸ ἰδεολογικὸ ὑπόβαθρο τῆς «ἐλεύθερης» συμβίωσης οὐσιαστικὰ δὲν ἔχει βοηθήσει νὰ ξεπεραστεῖ ἡ λεγόμενη κρίση τοῦ γάμου, ἢ νὰ δώσει οὐσιαστικὴ ἀπάντηση στὸ φόβο καὶ τὴν ἀνασφάλεια ποὺ συνέχει τὴν ψυχὴ τοῦ σύγχρονου ἀνθρώπου.

Πρέπει νὰ παρατηρήσουμε ὅτι οἱ κοινωνιολόγοι τῆς οἰκογένειας διαπιστώνουν ὅτι ἡ κρίση τοῦ γάμου οὐσιαστικὰ εἶναι κρίση τῶν ἀνθρώπων. Αὐτὴ ἡ μορφή κρίσης ὅμως εἶναι γνωστὸ ὅτι δὲν ἀντιμετωπίζεται μὲ νόμους, ἀλλὰ μὲ ἀγωγή.

Ὁ ἀνθρώπος, ποὺ ζεῖ ἔμπρακτα τὴ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας, γνωρίζει ἄριστα ὅτι ὁ γάμος εἶναι στάδιο ἄσκησης τῆς ἀγάπης καὶ ὄλων τῶν ἀρετῶν. Εἶναι ὑπέρβαση τοῦ «ἐγὼ» καὶ ἀνοιγμα στὸ «ἐμεῖς». Δὲν φοβᾶται τὴ διακινδύνευση διότι ἡ ἀγάπη πάντα πιστεύει, πάντα ἐλπίζει, πάντα ὑπομένει, δὲν ζητᾷ τὴν ἐξασφάλιση καὶ δὲν ἐκπίπτει ποτέ.

Μήπως τελικὰ ὅλη ἡ συζήτηση ἀποδεικνύει ὅτι εἴμαστε στὰ λόγια χριστιανοί; Ὅτι δὲν ἀγαπᾶμε ἀληθινά; Μήπως μαρτυρεῖται μὲ αὐτὸν τὸν τρόπο ἡ πνευματικὴ μας ἔνδεια;

* * *

Χρησιμότητα ἐπομένως δὲν βρίσκουμε, παρὰ μόνο ὅταν σκεφθοῦμε ὅτι στὰ ὅρια ἑνὸς κράτους ζοῦν πολῖτες, οἱ ὅποιοι γιὰ λόγους ἰδεολογικοὺς δὲν δέχονται καμιά μορφή γάμου (εἴτε θρησκευτικοῦ εἴτε πολιτικοῦ), ἀλλὰ ταυτόχρονα πρέπει νὰ προστατευτοῦν κοινωνικῆς καὶ οικονομικῆς φύσεως δικαιώματα (ὅπως ἡ κοινωνικὴ ἀσφάλιση).

Ἀπὸ τίς πληροφορίες ποὺ ἔχουν δημοσιευτεῖ ὅμως, προκύπτει ὅτι στὴν πράξη ὁ κύριος στόχος δὲν εἶναι αὐτός. Ἀπλῶς χρησιμοποιοῦνται τὰ *ἀνθρώπινα δικαιώματα* ἔτσι, ὥστε τὸ κράτος νὰ μὴν πάρει σαφὴ θέση ἀπέναντι στὰ αἰτήματα τῶν πολιτῶν καὶ ταυτόχρονα νὰ μὴ δισαρεστήσει κανένα.

Πρέπει νὰ θυμόμαστε ἐπίσης, ὅτι οἱ σύγχρονες ἀντιλήψεις γιὰ τὴ λειτουργία τοῦ κράτους, ἐπιδιώκουν τὴν οἰκοδόμησιν *κράτους - παρατηρητή*. Αὐτὸ σημαίνει ὅτι παρεμβαίνει μόνο στὴν λειτουργία τοῦ θεσμικοῦ πλαισίου καὶ ἀποσύρεται ἀπὸ τὴν κοινωνία. Αὐτὸ εὐκολὰ διαπιστώνεται ἀπὸ τὴν ἀποδόμησιν τῆς *κρατικῆς κοινωνικῆς πολιτικῆς*. Ὁ στόχος

εἶναι ὅλα νὰ λειτουργοῦν στὸ πλαίσιο τῆς *ιδιωτικῆς πρωτοβουλίας*. Ἡ φιλελεύθερη ἀντίληψη εἶναι ἐκείνη ποὺ δημιουργεῖ τὴν ἀνάγκη καὶ ὄχι ἡ κοινωνία.

Ἐὰν τώρα δοῦμε τὸ θέμα μέσα ἀπὸ αὐτὸ τὸ πρίσμα, τότε πρέπει νὰ θυμηθοῦμε ὅτι βασικὸς ἰδεολογικὸς πυλώνας τοῦ καπιταλισμοῦ εἶναι ἡ *ιδιότητα καὶ ἡ εὐτυχία τοῦ ἀτόμου*. Μὲ αὐτὸν τὸν τρόπο πλήττεται κάθε μορφῆς κοινότητα, ὅπως εἶναι ἡ οἰκογένεια καὶ τὰ ἄτυπα συγγενικὰ δίκτυα ποὺ δημιουργοῦνται μὲ τὸ γάμο ἑνὸς ἀνδρα καὶ μιᾶς γυναίκας.

Στὸ πλαίσιο αὐτὸ ἡ οἰκογένεια εἴτε θὰ ἐνταχθεῖ εἴτε θὰ ἀλλάξει μορφή, ὅπως ἐπιχειρεῖται τὸν τελευταῖο καιρὸ.

* * *

Ἄλλα ὅσα ἀναφέραμε προσπαθοῦν νὰ ἐρμηνεύσουν τὸ γεγονός. Παράλληλα δείχνουν ὅτι τὸ πεδίο τῆς ποιμαντικῆς μας εὐθύνῃς εἶναι τεράστιο.

Πρέπει νὰ ἀντιληφθοῦμε ὅτι δὲν καλούμαστε νὰ ὑπερασπιστοῦμε μόνο τὸ θεσμὸ τῆς οἰκογένειας, ἀλλὰ τὴν προοπτικὴ τοῦ ἀνθρώπου.

Ὁ πυρήνας τοῦ προβληματισμοῦ μας εἶναι ὁ ἄνθρωπος καὶ ἡ διατήρηση τοῦ προσώπου του. Ἡ ὑπεράσπιση τῆς πραγματικῆς ἐλευθερίας του. Τὸ μυστήριο τοῦ Γάμου, καὶ ὄχι ὁ γάμος ὡς θεσμὸς, σημαίνει ὅτι ἡ ἀγάπη δύο συζύγων ὑπερβαίνει τὰ ὅρια τοῦ θνητοῦ καὶ τῶν κοινωνικῶν συμβάσεων μέσα στὸ φῶς τῆς Χάριτος τοῦ Θεοῦ.

Ἡ Ἐκκλησία μας αὐτὸ τὸ δρόμο ὑπογραμμίζει καὶ ἡ παρέμβασή της στοχεύει στὴν ὑπενθύμιση ὅτι ὁ ἄνθρωπος δὲν εἶναι ἓνα ἐργαλεῖο, ἀλλὰ ἡ ἀφορμὴ τῆς Ἐνσαρκώσεως τοῦ Θεοῦ, τῆς θυσίας Του καὶ τῆς Ἀναστάσεώς Του. Ἡ εὐθύνη της δὲν ἀρκεῖται ἀπλῶς στὸ σεβασμὸ τῶν δικαιωμάτων του, ἀλλὰ στὴν ὑπεράσπιση τῆς ἀξίας του.

(*) Περιοδ. «Πληροφόρηση» Ἰ.Μ. Δημητριάδος, Βόλος, Μάϊος-Ἰουνίος 2008, σελ. 10. Ἐπιμέλ. ἡμετ.